

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Budapest IV. himz-utca és kalap-utca sarkán 1. szám.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérk felvételnek árszabály szerint a kiadó hivatalban: Budapest IV. himz-utca és kalap-utca sarkán 1. sz.

A churi kongresszus. A szocialisták világkongresszusa mintek is érdekelt. A szocializmus ma már nemcsak a tudományok, hanem a társadalmi és politikai gyakorlati életnek is kérdése.

manifestumok és katekizmusok készítése s azoknak minden nyelven terjesztése, végre az egyesületi és gyülekezési jog gyakorlása jelöltetett ki alkalmas eszközökül.

adatott azon vélemények kifejezés, hogy az 1874-ben nyilvánított semmitlenéki nézet megegyeztetendők s a javaslat határozással az 1874-ben felhozott s ma is változatlan érvényben álló indokokra, általánosságban helytelenítendő volna.

óta, folyton divatozott, az azonban csak az első folyamodású törvényszékek (premiere instance) s a felelbiteli törvényszékekre (cours d'appel) nézve áll fenn, s a kereskedelmi törvényszékekre, a békebíró-ságokra, a semmitlenékre, az államügyész-egyre s a bírósági végrehajtókra ki nem terjed.

kétségkívül első helyen kell, hogy tanulmányai tárgyát képezze — hanem szükséges ezenfelül az általános műveltségnek azon zománca is, melyet a klasszikai irodalom ismerete s élvezete nyújt; a nemzetgazdasági, történettudományi, nyelvtani s esztétikai ismereteknek bizonyos foka nélkül kitünőbb bíró s ügyvéd alig képzelhető.

A churi világkongresszus Magyarországi is, mint külön állam képviselő volt. A kongresszus tagjai 12 államot képviseltek Európából s kettőt Amerikából, egyint a szövetséges államokat és Braziliát.

Kétségtelen, hogy a kongresszuson tervezett teendők egy része közös feladata a tudománynak s minden állam kormányának, más része pedig feladata minden jótékony célú társadalmi mozgalomnak s általában emberbaráti nemességnek.

A képviselőház választási felirati bizottsága ma d. u. 4 órákor összehívott ülésében nem vette tárgyalás alá a felirati javaslatot, minthogy azt az előadó Jókai Mór még nem fejezte be. Ennél fogva holnap d. e. 11 órára újabb ülés tartásának határozatát, melyen a javaslat megvitatásán, az a d. u. 1 órákor tartandó országos ülésben elő fog terjesztetni.

Nálunk a mostani rendszerben úgy gyakoroltatik a munkában fáradt bírák pihenése, hogy mindegyik saját izlése, vágyai, szükségai, családi s egészségi körülményei szerint választja meg hat heti szabadság idejét, melyet a törvény enged, a mire leginkább a nyári gazdasági munkák a lankasztó kánikulai hőség, s a furdós idején vették a nagy többség által igénybe, a minek azután a törvénykezés menetére tagadhatlanul zibbasztó hatása van.

Budapest, október 7. Ferencz József király és Sándor császár közelebbi találkozásáról egész határozottsággal szólnak ma az oroszországi hírek. Mindannyi megegyezik abban, hogy a találkozás a legközelebbi idő eseménye lesz. Az utrenue helyét és napját azonban ép úgy titkolják most is, mint a danzigi találkozás előtt. S ez könnyen meg is magyarázható azokból a pétérvári tudósításokból, melyek azt mondják, hogy a császár on ismét nagy mértékben vett erőt az idegesség s a személyes bizottság fölötti aggodalom miatt, melyet a legújabb rendőri nyomozások s letartóztatások okoztak.

Magyarországot Ferenczi képviselte Budapestről. Jelentése szerint hazánkban 18 ezer főre megy a szervezett szocialisták száma. Szövetkezettük a munkás-belegsegélyző egyesület" címűt viseli. Ily egyesületek csakugyan vannak hazánkban. A különbség azonban az, hogy minden ily nevű egyesület nem szocialdemokrata egyesület s minden szocialdemokrata, a ki hazánkban van, nincs szervezkedve ily egyesülettel. A magyar referens statisztikai adatainak tehát mind számszerű alappozíciójában, mind hűségében méltán kétkelhetünk. Van azonban más körülmény is, melyről Ferenczi a churi kongresszust valószínűleg nem világosította fel. S ez az, hogy a szocialdemokraták, már a mennyiben mint ilyenek számbavehetőek, egyedül Budapestben léteznek az itteni gyártelepek körül s hogy nyelvükre és honosságukra nézve ezek nagy része is idegen. Úgy képviselik Magyarországot, mint például a kőbányászgyárnyok Oláhországot, hogy tudniillén itt is megfordulnak néha-néha. Más szöveg Magyarországot számára ez a társadalmi felekezett még nem létezik.

Budapest, október 7. A képviselőház október hó 6-án, szombaton d. u. 1 órákor ülést tart. A juristitium-törvényjavaslat ügyében tegnap a magy. kir. Curia semmitlenéki osztálya teljes ülést tartott s beható tárgyalás alá vette a már előzetesen kiküldött bizottmányának s törvényjavaslata készített véleményét. Az igazságügyminiszterium már 1874-ben megkereste a kir. Curia a juristitium-törvény tárgyában s ekkor a kir. Curia azzal küldte vissza a törvényjavaslat vázlatát, hogy a szóbeliség és közvetlenség behozatala nem lehet használatos kérdés s így a mostani törvénykezési rendszer rövid fennállása idejére juristitium-törvény alkotását helyesnek nem tartja.

Törvénykezési szünlet. I. Az igazságügyminiszterium, engedve az ismételt sürgetéseknek s a közvélemény áramlatának, mely azonban, valljuk meg, nem annyira a bírói, mint az ügyvédi körökben fejtett ki, — törvényjavaslatot készített a törvénykezési szünletről, mely a jelenleg divó rendszer helyett általánosan, mindenki által egyszerre élvezendő törvénykezési szünletet léptet életbe, s e javaslatot véleményadás végett közölte a főtörvényszékek elnökeivel.

Údvözöljük a törvényjavaslatot, bár arra sok megjegyezni valók lesz. A kérdés elég fontos, hogy reá kiváló figyelmet fordítsunk, s a művelt külföld példáját melléte szöl. A német törvényhozás nagy kiterjedésben léptette az életbe. A vonatkozó törvény szerint ott a törvénykezési szünlet júli 15-ével kezdődik és szeptember 15-éig, tehát két hónapig tart. Tartama alatt csak az úgynevezett szüneti ügyek vétettek tárgyalás és eldöntés alá, s ilyen ügyekül jelöltetnek ki a bűnügyek, előleges intézkedést igénylő ügyek, piaci és vásári ügyek, bérbeadók s bérbevevők közt felmerülő, lakások s egyéb helyiségek átadása, használatára vagy kiürítése, s a bérlők által a bérelt helyiségekbe vitt tárgyak visszatartása miatti, végre a megkezdett építkezések folytatása iránt kezdődő perek. — Az előszámlált (szüneti) ügyek sürgős elintézésére az alsóbb s felsőbb törvényszékeknek, valamint a bírósági törvényszékeknek, szüneti vagyis szükség-tanácsok alakítottak. A törvénykezési szünlet azonban az inté eljárással (Mahnungsverfahren), a kényszervégrehajtásra s a csőd-eljárásra ki nem terjed. (201—204. §§.) Az osztrák törvényjavaslat is ezen ismertettet javaslat-hoz csatlakozik, de a szünlet tartamát 6 hétre szorítja; annak idejét pedig meg nem állapítja, hanem az egyes országokra nézve, azok sajátjaes körülményei szerint rendelti azon meghatározandóknak mondja ki. A végrehajtási eljárásra, árfelesztásra, s némely szüneti ügyek tárgyalására s eldöntésére az ált. törvénykezési szünlet nincs befolyással; ily szüneti ügyekül jelöltetnek ki a váltópercek, a bírtokba bocsátási s biztosítási ügyek, ide értve a biztosítási elrendelést, korlátozást és megszüntetést.

A franczia hivatalos lapban, mint egy párisi táviratunk jelenti, ma jelent meg a rendelet, mely a parlamentet október 28-ára összehívja. A mi a kabinetválságot illeti, ezzel a tegnapi minisztertanács foglalkozott. A tanács, melyen Ferry elnököt, elhatározta, hogy a kabinet tagjai adák be a közvárság elnökehez előcsatolás iránti kérvényeket, s ezt az október 17-iki minisztertanácsban formálisan adják elő. A törvény el fog fogadtatni és a hivatalos lapban közölteti, de csak oly föltétellel, hogy a mostani miniszterok az új kabinet magvalaváltságáig visszessék az ügyeket. Határozottan jelentik, hogy Grevy elnök az új kabinet megalakításával Gambettát fogja megbízni. Gambetta pedig, mint általában hiszik el fogja fogadni a megbízást, de a tárgyalásokat el fogja nyújtani, meg az új kabinet a parlament összehívásakor még aligba lesz megalakítva. — A kormány elhatározta, hogy a nagy népgyűlést, melyet a forradalmárok a kormány ellen, különösen a tuniszi ügyek miatt, a nyil utczán akarnak rendezni, nem fogja megtűrni. A kommunisizt igaztásai a kormány körében bizonyos aggodalmakat keltenek, s már szó van arról, hogy a városi ököket 2000 emberrel szaporítsák.

Sokkal fontosabb még ránk nézve is ennél az a munkaprogramm, melyet a világkongresszus maga számára kidolgozott. E programmnak három főiránya van. Az egyik irány a szocialisták kimerítő statisztikájának elkészítése. És e statisztika természeté és feladata kitűnően van meghatározva. Ki kell ennek terjedni először az egyes tagok s azok munkacsoprtjainak számára, ki kell terjedni az egész proletárius osztályra is, akár vallja magát szocialdemokratának, akár nem. Ki kell továbbá terjedni a munkás csoportok bölcsészeti, politikai és szocialis elvtöre, ezen elvek leirandók s részletezendők s végre az egyes ország helyi viszonyai szerint ki kell vonni a szocialisták száma és elvei után az általánosan forradalomra vonható következtetéseket. Le kell írni a proletariatus politikai és gazdasági helyzetét országonként s össze kell állítani az erre vonatkozó adatakat. Hogy ilyenmő statisztikai összeállításnak mekkora tudományos és gyakorlati tulajdonitsunk: az természetesen sok körülménytől, de főleg attól függ: ki tekintessék proletáriusnak.

Helytelennek jelleztetvén a használatlan ügyek részletes felsorolása, ezenkívül több nagy és pótlandó hiány találtatott a megjelölt feltelesen szerkesztett törvényjavaslatban, mely a többi között sem a szünidő tartama alatt működendő bírák kijelölési módjáról, sem pedig a perrendbeli határidők körül multhatlan fölmerülő zavarok elkerülésére iránt kifejezetten nem intézkedik. Mint értesültünk, a kir. sammitószék teljes létsége hosszabb vita után, melyben több oldalról

Franciaországban a törvénykezési szünlet, a törvényszékek jelenlegi szervezése

lyebb ismerete kívánatik meg — a mi

val ismét szövegnyegre kerül a diplomáciai világban. Az egyes kabinetek közt, ha nem is hivatalos tárgyalások, de bizalmas megbeszélések folyton folynak e tárgyban, hogy a nemzetközi bizottság közelebbi ülészkajig bizonyos megállapodások jöhessenek létre. A megbeszélések tárgyát különösen a francia részről az utóbbi ülészkajban tett közvetítő javaslat képezte, melyet annak idején ismertettünk, s melyet eddig csak angliá fogadott el határozottan, meg Ausztria-Magyarország még nem nyilatkozott. Olaszország is tett egy közvetítő javaslatot, s azt hiszik, hogy Franciaország, melyet általában megegyezébre van kilitás, szívesen fogja javaslatát s legközelebbi érdekeit hatalmak kívánatik szerint módosítani. A pápának Rómából való elmeretele, mint az „Italia" állítja, még mindig tarban va n. Pontos létárt vettek föl a vatikán összes levéltáráról, az örálomásokot a palota körül pedig megkeztöztették, mert a pápa zavargásoktól fél. A Ger-













Magyarországi Államok... Október 8-án... A Magyarországi Államok... Október 8-án... A Magyarországi Államok... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

RENZ-LOVARDA... a vézi körül és alkotmány-utóza sarkán... Művészetek és művelődés... Október 8-án... Október 8-án...

Table with columns for 'A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzétei (azonos a P. Lloydéval) október 7.' and 'Értékpapírok'. It lists various goods and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzétei (azonos a P. Lloydéval) október 6.' and 'Értékpapírok'. It lists various goods and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

Table with columns for 'Értékpapírok' and 'Külföldi értékpapírok'. It lists various securities and their prices.

**Az „EGYETÉRÉS” második melléklete.**  
277-ik számához. Szombat, 1881. október 8.

**Iskolai takarékpénztárak az 1880–1. tanévben.**

(Jelentés az országos magyar gazdasági egyesület iskolatakarékpenztári albizottságának október 6-ki üléséről.)  
Reális korszámban élünk, melyben az irányít, az elzajlott idők hosszú tapasztalatából merítették. A modern világ tanúságát szerzett róla, hogy minden hatalmat, még a civilizációt is, csak a vagyon alapításhoz meg, és cél eszköze pedig: erpnyetlen munka és ennek édes testvére, a takarékoság. A történelem bizonyítja, hogy a múltbeli nemzetek boldogsága, az elpusztult szerencsétlenségse meg más, mint a munka, vagy munkátlan-ság és takarékoság vagy pazarlás következménye lehetett. A jelen tehát csak a történelmet tüstínti, midőn irányát, jó tanácsait követi, elvűli fogadja.

Am hát: lenni vagy nem lenni között a választás ma könnyű. De mert létkérdés az, mit a kormányok, testületek vagy egyesek a közjó szolgálatában követni akarnak: egy a közgyárosodás előmozdítását kell, hogy tekintsek legfőbb feladatukul, ha maguk is szintén „lenni” óhajtanak. A közvélemény legfőképpen erre kötelezi őket.

És ime a múltat nyugot — ad oculos demonstrandum — lépten nyomon követi és jelszóit. Adalmas munkát szerzeni, hosszú, talán századok száztíz emérekkel műve lehetnek nálunk. Ha a munka megvan, a takarékoság nyomában kel. Fáradságnak után, az édes nyugalomra vágyás szűlta a munka édes testvérét, a takarékoságot; ök az emberek jólelőben mindig együtt jelentkeztek.

Amde b'zinné, hogy a buzgalom, mely a múlt kontingensen, munkát teljes erővel támogat, védelmenül magára hagyja a takarékoságot? Nem: még maga a munka hatalmassága. Anglia sem elég biztos, hogy fáradságának árnyában, a kivonatban mervén, takarékoság önmagától gyarapodik. Helyesen említi W. sz. B. a mai jelentés érdemes szerzője, hogy iun: Angliában a takarékoság, postai takarékpénztárak által, mily óriási mervén támogatott. Általános és a legutolsó foglárja is hozzáférhetővé tették a vagyon gyűjtést, mert a szegény pennyt alkalmas módon töbeítik. És jöt tesznek vele, mert a keseri szereményt talán azon édes reménnyel enyhítik, hogy erpnyetlen szorgalom, hátha nyugalmat is szerezhet — ily módon!

És az elégedet Belgium, a viruló Franciaország sb. pedig a gyermekek, a produktív munkára nem képes gyenge tanulóit, iskolai takarékpénztárak után már nevelni akarják ugy, hogy azok még a jutalmul kaptak filléreket is megbecsülni tudják. — Ók Buller szavaira tanítanak: „Otatosan kezeljé pennzunket, mert a pénz maga a jellem!”

Oh, hát mi mennyit tanulhatnánk mind ezekből! Hatramaradásunk oka a szegénység; munkánk nincs s e mellett a pazarló életmódot sem kerülj. Lennék csak takarékosak, úgy igyekeznék munkát s munkával szerezni pennz; ezzel ezel fele haadnánk, hol „még jönni fog, mert jönni kell, — egy szebb jövő!”

E szempontból nem kicsinyeljük mi az iskolai takarékpénztárakat sem, s örülünk, hogy az országos magyar gazdasági egyesület nagy feladatai középette, a megzant nemzetgazdasági egyesüet helyett, azokat felkarolni tudta.

Ha segítségét készül szerezni, mert az az ügy hiérdemelt napiszámának díjazására szolgálja, az iskolai takarékpénztárakkal foglalkozó tanitók osztályára fordították. És e mellett, ha meggyőződése, joga lesz keni a végrehajtó hatalmat arra is, hogy bár erővel, az iskolai takarékpénztárak ügyét meghonosítani sseren. Nyilatkozata különben a tanitókra szintén mervális sulyaló hatást. És ez elég nyereség, ha azon tisztes körben, hol az onkyentes jókaraat többet használhat az intézménynek, mint a rendeleték halmozása, meggyőződését meggyertek, mert a diadal úgy biztos!

Amde épen itt a bökény. Az előítéletet lelküdni nem nehéz, a gondatlanság ellenőrzéssel szintén jobbra változhat, csak a meggyőződés lehet tiszteletreméltó akadály. Itt erkölcsi erő hat, itt azért helyén van az egyesület szava.

És sajnos, hogy elvből küld ma leginkább még a tanitók, bár kis része, az iskolai takarékpénztárak ellen. De kívánatos, hogy méltó figyvel, felvilágosító irányítással, ez is mibamarabb elpusztítsák. Mert a nevelésben ez új intézményt szabályai közé veheti; a tekintélyre való hívatkozás pedig a logikai igazság megdöntésére legveszse sem szolgálhat. Magának Kantnak s va is, hogy „a gyermekeknek jutalmat adni mit sem ér”, — nem idézhető e czéllól, hogy vele az iskolai takarékpénztárakat alapjában megtámadni lebeszen. — Haszonszó, irigység sem lesz általuk, — mint a phylantropok hiszik, — a gyermek. Am, mert magasztosak, nagylelkűek, csupa absztrakt bölcselési évekelt csöppögtetni akarni, a zeenge kedvelben sem lehet. A legkisebb növények, melyekből terebélyes fák lesznek, sem a felkékben gyökereznek, hanem a földből szoktak azok kiágnani.

De halljuk ugyancsak Kant-ot, a mint az pl. a természetűdöt elvont filozófia, talán kényelmesebb lámpája helyett a fáradságos kutatásai meggyőző igazságátak falyjásához utalja: „gy elhisszitek, hogy a nagy gondolkodó, ha ismeri Európának ma az élet igazságából merített adatait, melyek az iskolai takarékpénztárak mellett szólnak, maga is védelmére kell ez intézménynek. Buckle elmondta volna, hogy: „A bölcsésnek pusztán igazságra kell törekednie és a spekulációnak gyakorlati befolyását figyelmen kívül hagyja. Ha igazak, ám álljanak fenn; ha hamisak, bukjanak el. De hogy kelleme-e vagy sem, hogy jök-e vagy ártalmasak, az oly kérdés, mely nem a bölcsészet, hanem a praktikus illeti.”

És az iskolai takarékpénztárak praktikusi, az ezekre menő tanitók, megvetés a kényelmet, ügyük védelmében ma önértékel mondhatják ismét Bucklelle azt: „A tudásnak legnagyobb ellensége, nem a tévedés, hanem a lustaság.” Ök mondják — „fáradság!”

Amíg a spekuláció gyakorlati befolyását” megszabadultak, és óráról-órára kutyra, megtalálták az igazságot. — Szerintük a jó gyermek jutalmazása, „kellemes”; s ha filléreket nyújtunk, nem is lehet az „ártalmas”, mert „találom”, takarékoságra ösztönöznünk tudjuk ma a gyermeket. Az összegyűjtött krajczárokat jótékonyra, hasznosságra terelni pedig már nem lehet nehéz. Különben a fiatal szívet, a fogékony elmét, „iriggyé”, pénzsvárra valóssággal úgy tenök, ha jutalom nélkül hagyók; ellenkezőleg, ha takarékoságra ösztönözni alkalmunk nem volna, „pazarlóvá” lenne gyermekünk. Iskolai takarékpénztárak tehát az egyedűli menedékhehely, hol a jutalmat „óvatosan” kezelni taníthatjuk, a mi azért is fontos, mert a pénz maga a jellem!”

Ilyen intézmény pártolását kéte ma W. 6 ik jelentésével az országos magyar gazdasági egyesülettől. És mert igaz, hogy ha valahol, úgy nálunk a takarékoságot mindenképen támogatni kell, azért hálára méltó Weisz Bernát Ferencz utóbb buzgalma, melylyel fáradozása, áldozatkészsége után, ma oly szép jelentéssel konstatálhatja az iskolai takarékpénztárak haladását, eredményeit, valamint azok körül Magyarországon 1880–81. iskolai évben tett kedvező tapasztalatokat, hogy nemsem örömezőm mi is csak gratulálhatunk.

A megtartott iskolai takarékpénztári ülésen Korizmics László, Szilágyi Virgil, Dornier Ede, Nikl Mihály, Girokai P. Ferencz tagok jelenlétében, Weisz B. Ferencz elnöklete alatt, Ordódy Lajos előadó títár e jelentést olvastatta, melyből az intézmény fejlődéséről szóló kedvező eredmény. örömmel vettét tudomásul. Ugyancsak Weisz B. Ferencz mellett indítványa körül élénk eszmecserre fejlődött ki. Az iskolai takarékpénztárak további fejlesztése érdekében, miután Korizmics a rendes állami budgetbe a tanitók segélyezésének felvételét ma még nem tartotta időszerűnek, Szilágyi Virgil az élénk eszmecserére után tett közvetítő javaslatot fogadtatott. E szerint a fópapok és káptalokok, kik a humanitárius céloknak mindig áldozatkész támogatói szoktak lenni, e czélra való adományozás végett karentek fel; valamint a hazai pénzintézeteket szólítják fel, hogy zárszámadásaknál legyenek ez ügy segélyezésére tekintettel. Elfogadtatott a kimutatás kinyomtatása és terjesztése is. Az úts végén pedig Korizmics László meleg szavakkal köszönte meg Weisz B. F. királyi tanácsos nemes buzgalmát, melyet az intézmény érdekében kifejt.

Weisz érdekes jelentése különben a következő: Tisztelt szakosztály!

Midőn az engem megiltséző megbízásnak megfelelően kívánok, van szerencsém ezzel önének mint az iskolai takarékpénztárak hazánkban észlelhető haladásáról, mind azoknak az 1880–81. iskolai évben tapasztalt eredményeiről jelentést tenni; egyuttal az abból eredő haszon tekintetéből egy függelékben összeszámlázva azon közleményeket, melyeket 239 tanító — ki iskolájában, illetőleg osztályában az iskolai takarékpénztár kezelésével foglalkozik — tett észleletéről hoztam intézet.

A korábbi évektől különböző, még pedig sokkal öröndetesebb érzellemmel teljestem most hatcidben szokott jelentéseimről tisztelet; öröndetesebb azért, mivel az iskolai takarékpénztár általános intézménye, a most lefolyó tanévben hazánkban is jelentékeny haladást tüntet fel, e mellett pedig oly erkölcsi hódításokat tett, melyek messzenem szép reményeket jogosítanak bennünk. Biztos kiállításba helyezve, hogy e nagy fontosságu ügyben az előbbre haladott külföld mögött nem maradunk.

Erdekes lesz az intézmény haladását — behozatalától kezdve — évről-évre megfigyelni, mert is a következő adatokat állítom itt össze:

E v	Iskolai takarékpénztárak-bíró helység iskolai	Önyölytanuló	Betevő tanuló	Betett összeg forint
1876	13	15	2621	13337
1877	17	20	30 0	18814
1878	30	36	105	3652
1879	35	50	93	2665
1880	96	141	222	7333
1881	178	240	451	14984

E szerint a 240 iskolai évben a növekedés ismét tesz a helységekkel 83. az iskolákkal 99, a kezelő tanítókkal 239, a betett összeggel 17,170 frt 61 kr.

Mind e mellett meg kell vallanunk, hogy ha az eredményeket a külföldi észlelettelkkel hasonlítjuk össze, egyeztető hátramaradásunk látni kell még mindig meggyőződésünk. Nem is szűk. Belgiumról, az iskolai takarékpénztárak intézményéről szóló háziállat vagy Angol- és Olaszországról stb. e helyen csak Franciaországra akarunk utalni, hol a legutolsó (1880. augusztus 10.) statisztikai kimutatás szerint 14,372 iskolai takarékpénztár, 302,841 betéti könyvszeket, összesen 6,403,773 francról adott ki. — A népesség aránya szerint, hazánkban egy millió forintra szóló, 120,000 betéti könyvszekre és 6000 iskola felel meg. Még a lentebb haladó Németországra is kezdő újabb időkben a szóban fergő intézményt mutalnynyi. Így nemig Blancchelli, a biras tanár Heidelbergban, alapján példával 500 markot ajánlott fel az iskolai takarékpénztár meghonosítására; 80 db 5–5 márkáról szóló takarékpénztári könyvszekben pedig jó magaviselet és társakörös tanuló megjutalmazására 400 markát adott. Szászországban és Sziléziában is az intézmény már meg honosodott.

Némi vigasztalás — ha ugyan annak nevezhető — ez intézmény nálunk tapasztalható, aránylag lassu terjedését, csak abból az általános, bár nem épen öröndetes jelen-ségűl meríthetjük, hogy az eféle komolyabb természetű, közgazdasági intézmények, hazánkban egészen vége csak nehezen szoktak meghonosodni.

Márczius 31 dike után ez intézmény behozatala következtében, a betevők száma rögton 22,300 személylyel szaporodott meg. — Így gondoskodik Angliában kormány és országgyűlés a szegények anyagi és erkölcsi jólétének emeléséről!

És minálunk! Évtizedekig tartott, míg a rögtoni nyereséget igérő bankok, takarékpénztárak, biztosító intézetek stb. megbirtok honosodni. Mit várjunk hát az olyan intézményekre néve, melyek eredménye csak később válik szembeszökővé? Tisztán humán czélú intézmények terjedése nálunk még több időt igényel. Így a kisdövény intézetekkel Németországban már a jelen század elején találkoznk, míg nálunk Brunswick grófné buzgólkodása azokat nagyobb mértékben csak mintegy 40 évvel később bírta meghonosítani. Sőt ma — újabb 40 év elteltével — szintén alig van az egész országban 300 ilyen intézetünk, noha az illető budapesti képző intézet, Tisza Kálmáné buzgó és bőles elnöksége alatt és a kormány különös támogatása mellett is, néhány év óta, igen szép és dicséretre méltó tevékenységet fejt ki az ügy körül.

Egyelőre tehát — kénytelenségből — meg kell elégednünk az iskolai takarékpénztáraknak fentebb jelzett eddigi eredményeivel is. Merítünk reményt a további haladásra azon tudatból, hogy sokanok böles, buzgó és több irányú körömökösége végre is meggyengezte az intézmény kívánatos terjedésének útját. „Ce n'est que la premier pas qui count!”

A hála kötelességet teljesítjük, midőn e helyen először teljes elismeréssel Terfort Agoston, m. k. vallás- és közoktatási miniszter nagyfelügyelő emlékeznünk meg, ki, felsmerve az iskolai takarékpénztárak intézményének nagy jelentőségét, már a múlt évben, az akkor még fennálló nemzetgazdasági egyesület közbenjárására 1000 forintra utólványozott ki a takarékpénztárak kezelő tanitók megjutalmazására, és elrendelte, hogy az intézményre vonatkozó 1879/80. évi jelentés a „Neptanítók Lapjában” kinyomassék, mi által az intézmény legfontosabb tényezői, a néptanítók arról széles körben tudomást szerezhetek. Hasonló czéllól ezellenézelték a most lefolyó iskolai évre is 1000 frtot utólványozott ki. Nem kisebb hállat tartozunk Bereményi Gábor földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek, ki, hasonló meggyőződéssel átváta, szintén 1000 frtot szentelt ugyanzón czélra. E végre meg felajánlották: dr. Fraknói Vilmos kanonok 25 frtot, s e sorok iránt — ma a múlt évben is — 500 forintra. Erkölcsei támogatást nyert az intézmény, a tárgyalást, a budapesti pädagogiaiintézet, valamint népevelő egyesület pädagogiai szakosztálya, elismerő nyilatkozatában, melyekkel e két testület az intézményt — bár némi megszorításokkal — haszonsok, behozatalát ajánlatosnak nyilvánította, valamint azon háls elismerést érdemlő buzgóságban, melylyel csaknem az egész hazai sajtó, mint kezdettől fogva, egy a legközelebbi multban is, az intézmény népszerűvé tételén fáradozott.

A tanitók száma, kik az intézményt böles belátással és hazafias buzgósággal felkarolták mint fentebb kimutattuk, a tárgyalást évben 222 ról 451-re emelkedett és a mi, az új kezéköz között soa olyan van, kik korábban az intézmény ellenes elgőie voltak, azt csakis kísérletképen honosították meg, de a gyakorlatban szerzett tapasztalatok folytán, az intézmény legbiztosabb és legbuzgóbb apostolai lettek. Ily módon évről-évre szaporodni látjuk a tanítótestület azon tagjainak számát, kik az intézmény ellen lehözött alaptalan, elcsépett és annyira megaláboló kifogásokkal a belőlen méltányolni tudják, a meddő theoretikus okoskodással, az egyedűli áldást hozó gyakorlati tanúságot állítottak szembe. A múlt évben 119 közleményt lehetett az intézmény körül szerzett tapasztalatokat illetőleg közze tenünk; az idén ezek száma már 239-re megy s valamennyi, kezelt tanitók tőlöb eredt, kiknek itelete pedig ez ügyben egyedűl mérvadónak tekinthető. Nem kevesebb, mint 239 bizonyítványunk van tehát az iskolai takarékpénztár üdvös voltáról!

Az elrelelek azonban még sem átalánk — néha csakis furecsánk nevezhető — érvekkel előállni. Az egyik felhozta, hogy valamennyi mult évi közlemény, nagyon is egyformán, azaz diderőleg szólt. Bz ugy a! Vagy azon is megütözkönk talán, hogy a czükröt mindenki édesnek, a tokaji aszút mindenki egyformán, kitünő ízűnek vonja! — A másik felhozta azon, hogy az ügy körül kifejtett igazító szülsága meggyen. Van olyan is, kinek minden kifogása abból áll, hogy az iskolatakarékpenztári intézmény „külföldről hozott be”, „nem Magyarországon született” és több féle, mi nyomtatásban mind igen szépen olvasható. Félíg tréfa gyantán ide italicuj a következőket: 1877-ben, május hónapban, felkértem egy belölöi, iskolai lapot, hogy az iskolai takarékpénztár intézményét közzéssa. Erre a lap „szerkesztői ünenei közt a következő sorok voltak olvashatók: „W. B. F. Budapest.” — Noha mindig szivesen helyet adunk neveléssel szemközi által nyilatkozatoknak, az iskolai takarékpénztárak a néveze eljárást nem követeljük, mivel meggyőződésünk szerint az egész dolog halva született. Ezt most már helyben harmad ízben mondjuk el. Valóban kár, hogy önének nevelésügye körül kifejtett dicséretre méltó buzgóság nem talál méltóbb tárgyat az isk. takarékpénztáraknál, melyek arra vannak hívatva, hogy az iskolában az idealizmust előtassák, a szemlét fejlődést feltartóztassák és egy egész generációra pusztított hozoanak. R-ménylünk nem veszi rossz néven.”

De vajon mit mondanak a tanitóknap tapasztalatairól ezek „nagyon is egyforma közlemények”? — Azt mondják, hogy a takarékoskodó gyermekek erkölcsi tekintetben megjavultak, rendszereztőbbek, komolyabb gondolkodásúak lettek, a könyvelmú nyilatkozatait kerlik stb. Felémlitjük továbbá a megtakarított krajczárok és forintok hasznos hovatordításának különféle módjait; az egyik könyvet és iskolai szerkeket vásárolt rajtuk, a másik ruhát, a harmadik ajánldékat szegény tára számára, a negyedik felre teszi későbbi szükséglet fedezésére. Itt egy fü megkatarított pénzével átjárt mentte meg az adóvégrehajtástól, amott — a legégetőbb szükségben — szüli házárét egyenlített ki vele. Egy szegény fuvaros, kinek csak egy lova volt, két fü megkatarított pénzével, meg egy lovat szerzett, — és most már többet kereshet a család fenntartására. És hány ilyen, valóban megindító esetet említhetnénk meg a család és iskola életéből!

Nem kevesebb figyelmet érdemel, hogy számos tanító az iskolai takarékpénztári tanítványval kezelteit, a legderékabban pártolóknak, ellenörök, könyveleik jelenlétén. Több helyen a hatóság vagy az iskolázték azon határozatát hozta, hogy a betétek és kamatok, a funk által csak nagykorúságu elérésekor, a láyok által csak féljéhez menetlük alkalmával vehetők ki. Hasonló intézkedést tett többek között, Karlsruh város is. — Más hatóságok a megtakarított összeg egy bizonyos részét az iskolai könyvtárra vagy hasonlóra rendelki fordítani. Így lehet a megtakarított pénzárl, számos irányban hasznos és jót tenni, a müvészetet és ipart is támogatni, míg az elpazarolt pénz — nyomtalanul elvész.

A tanulóknak bizonyára hállával fogunk adózni azoknak, kik őket takarékoskodni tanították, és a szülők között is sokan kezék már felsmerni az intézmény üdvös voltát. Így a budapesti kereskedelmi akadémiában, a tárgyalást évben, a szüők hálaüket kifejező iratot nyújtották át a tanári karak, az isk. takarékpénztár behozataláért és fenntartásáért.

Ha még egyszer körül akarjuk irni az iskolai takarékpénztár feladatát, az lényegileg abban áll, hogy a gyermekek helyes uton vezetessenek, hogy az iskola leszoktassa őket a pazarlástól és életszükségletéről, hogy egy máj ihu koruktól kezdve, gyakorlatilag hozzászoktassa őket a józan takarékosághoz, s ezáltal az önmagukon való uralkodáshoz és a pénz cészérszerű felhasználásához. A kifejtett nczeték, nem pedig a „hamis profóták” érdekesl bírták rá a Terfort Agoston által nem régg egybehírtott országos tanítógyűlést azon határozat hozatalára, melyszertint az iskolai takarékpénztárak, mint gyakorlati behozatala az ország összes tanítóinak ajánlatait a kezelők pedig felhívataik hogy ez irányban szerzett tapasztalataikról központi válsat, mindnyáknak minden épben jelentést tegyenek, s határozat rendföhelyé az egész ügynek megfogva a kivánatos és megérdemelt lendület, melylyel fogva a legközelebbi jelentésünkben, a mostaniaknál még jóval szöbber eredményekről lehet majd beszélnünk. A sorozatból bilmes meg van törve a pädagogiai skrupulusok elszóltak; a nagy tanítógyűlés ajánlja a tanítóknak az iskolai takarékpénztár behozatalát! Immár csak a tanfelfogók áll, hogy a hazafiságunk és a nemzetnek, a csekély idő- és fáradságéből áldozatot meghozók, meghonosítván intézeteknél az isk. takarékpénztárt és azt a család és az ország javára gondosan ápólják.

A ki elfoglaltság nélkül elolvassa a mult évi, 119. és új közvetkező 239. jelentést, velünk együtt kell, hogy meggyőződjk az iskolai takarékpénztár intézményének üdvös voltáról, és épen azért, hazafias buzgósággal rajta lesz az intézmény terjesztésén. Ha majd azután az intézményt általános a befogadást ha majd a nemzet zserfírítis, a magas politika mellett, kellő komolysággal ezt az ügyet is figyelmeztetnek méltán fogják, — belátva az intézmény ropant jelentőségét, eredményét és egész befolyásával, annak fellendítésére müködnek közre; ha majd az állam a kezelő tanitók fáradozásának megjutalmazására — akár az eddigi árban, sorshuzás után — megfelelő összeget fog fordítani; akkor majd a nemzet és az állam egyes polgárainak fkönyvében a vagyoni oldaltulsúlyban lesz a teheroldalefelett, a mivel mai nap bizony nem dicsékelhetünk. Jusszon eszünkbe — a földalóm! — nagyon is korán elhalt Csengerly Antal szava: Ha sehoh a világon nem volna iskolai takarékpénztár, Magyarországon kelene ez intézményt megteremtetni!”

Egy másik nagy tisztelőben álló hazafi nem régg ekképen nyilatkozott: „A nemzet — kevés kivétellel — beteg, nagyon beteg a könyvonalanság és pazarlás kórúsága emészt, mert különböző lehetetlen volna, hogy a budapesti kereskedelmi és vállalatirányászknél, egyetlen év alatt, 300 uzsorás, 20,000 ártó, 12 millió forintra bepereljen.” Nem hiába mondta a nemzet böles: „Ez is foglakoztam a tárgyalást év őhátasom az.” Malarecz A. (Gartenlaub 1881. évi. 64. l.) Deak Ferencz azel folytatott beszélgetéséről mondja, hogy az iskolai takarékpénztár intézményét a legjobb eszközöknek nyilvánította a hazai népe, hogy a gyermekek erkölcsi és takarékosághoz szoktatás nevelés átal, egy egész nemzet erkölcsé megjavítsassék.

E böles nézet több hajlott a nemzetgazdasági egyesület is, midőn már az 1875-ik év éljén felkarolta az ügyet; ugyaníly szemlőtté indítatva, fogadta azt veö nagyanyai átl az országos magyar gazdasági egyesület, mivel megbecsülhetetlen szolgálatot tett a nemzetnek. Az utóbbi nevezett egyesület lassanként sok százezer hűselen takarékoskodó és a takarékoságu által jómódú, független és hiteltől képes állampolgárrá akar nevelni, mi által az adóvégrehajtások az ország okotza romlóssák és a szükségből eredő önygilkségok száma csökkenne, a proletáriátus terjedése és vagyonosok iránt gyűlölet pedig legálább is méréséltetnék.

Mai nap hazánkban az ipar, az általános felkapott jelszó; — indénut erről beszélünk és szönkölünk; erre teket tartunk, melyekben az anyagi jólét emelete tesz a tanácsokozó tárgyat. Amde a munka gyümölcs elvész, ha a munka nem szokvetünk a takarékosággal. Szavak elszállanak, tettek megállanak! — 1898. i s k o l a l á t ó g o t ó g y e r m e k t a k á r é p é n z t á r t! Ez a t é n y a legkésebben és leghatározottabban tanuskodt az iskolai takarékpénztáraknak egyetlünk által felkarolt ügye mellett.

Az iskolai takarékpénztár óvatosan és következetesen kezelve, k'váó módon alkalmas a lennétbel említtet vagy örövsítésra, mert önmagukon uralkodni, munkánk gyümöcsét okosan és czélsszerűen felhasználni tanít. E kétt pedig kétségkívöl erény, és az erényt propagálni ez ember legfőbb és legszentebb kötelessége.

Tisztelt szakosztály!  
A már most szükségesnek mutatkozó teendök néve legyen szabad a következő javaslatokat tennem:

1. A tisztelt választmány jelöljön ki a sapot, órát és helyet, mikor, illetőleg hol az említett beszéget a kezelő tanitók között kisonstassék, mely alkalomra az illető miniszteriumok meghívandóak volnának.
2. Kéréssek meg Terfort Agoston vallás- és közoktatási miniszter, hogy elrendelni méltóztassék, miszerint a jelentés az „eredmények társzalatokkál” egyutt, a közoktatási miniszterium hozzájárulása mellett megjelöen „Neptanítók Lapjához”, külön lenyomatban mellékeltessék és a külön lenyomattól 200 példány egyesületünk rendelkezésére bocsáttassék, úgy ezelől, hogy a jelentés és mellékletei, a legérdekesübb midőn, minél szélesebb körben elterjeszessék (különösen a törvényhozó testület tagjai, a hazai takarékpénztárak, a kezelő tanitók, a fővárosi iskolázték tagjai stb. között).
3. az egyesületnek továbbá azon kérrással kelenegyeassék Terfort Agoston miniszter ur elé járulni, hogy miután az országos tanítógyűlés, az isk. takarékpénztár intézményét üdvösnek és hasznosnak nyilvánította, a tanfelügyelőket az intézmény buzgó felkarolására felhívó méltóztassék.
4. Nyílt levélben az ország összes tanítótesületet felhívandó volnának, szintén hivatkozassal az országos tanítógyűlés említtet határozására, hogy az iskolai takarékpénztár lehetőleg mindendütt meghonosíttassék és a történetekről — nyílvánírták szájából az egyesület értesítsék. Figyelmeltendő volnának egyuttal a tanítótesületek, hogy felvilágosítsák, minálunk szolgáló nyomtatványokat stb. az egyesületől kérjenek és szaknyilcsáiken az ügy állásáról mindenkör jelentést tegyenek.
5. Körlelvöl volna intézendő az összes hazai bankokhoz és takarékpénztárakhoz, melyhez e jelentés mellékeltetnek, és melyben a nevezett intézetek felkérődnek, hogy évként számszámadassék elkészítése alkalmával az iskolai takarékpénz-

tárt kezelő tanitók megjutalmazására alkiblandé kisorsolási a l a p h o z tésztszék szerint valóösszegegy járulának, mely az egyesülethez volna beküldendő.

6. Miután az országos tanítógyűlés az iskolai takarékpénztár intézményét, minden tekintetben hasznosnak nyilvánította és annak terjesztését ajánlotta; miután egyezersmind, a kezelő tanitók száma már is közel 500-at tesz, indítatva éretem magamat, ugyanezen gyúlés előtt kijelentem, hogy azon 1000 forint névetétkül, 5%-os értékpapirokat, melyeket néhány év elött, időleges használatra, a nemzetgazdasági egyesületnek átadtam, de oly kötelezettsággal, hogy azok később az „Erdős-vásárlás” szolgálatának át, már most kivonam e czéllal juttatni, miert is kérem a tisztelt választmányt, hogy az említett értékpapirokat vagy közvetlenül az Erdős-vásárlás választmányának vagy nekem kiadni szökekedjk.

7. Végül minthogy nagyon valószínű, miszerint az immár megnövegyított iskolai évben az iskolai takarékpénztárak száma — és ezzel egyutt, a kezelő tanitók is tetemesen megnövegyedni fog, már előre kell gondoskodni a jutalmazására szolgáló nagyobb összeg előteremtéséről. E kérdésről a tisztelt választmányunk minél előbb kellene foglalkoznia, hogy a megoldást jó elege elkészítse.

**A történeti társulat.**  
(Ök. 6-án.)

S a l a m o n Ferencz jeles történetírunk vette igénybe a történelmi társulatunk mai egész ülését. Budapest történelméről szóló nagy műveitől olvasott fel egyes részleteket, melyek a római álláság elenyészett tárgyaknak Pannoniában, különös vonatkozású Aquincum és környékére. Nem sok az adat, mely Aquincumra vonatkozólag fennmaradt, még az is csak az újabb időkben derült ki, hogy Budapest az Aquincum név illeti meg. A rómaiak alatt viragzó város hogyan és mikor pusztult el, mely időben cesrét nevet, erre ismét csak kevés, és bizonytalan adat jutott hozzánk, gyakran még elmentmondok is, úgy hogy konkluzóra nem lehet jutni és csak valószínűséggel szólhat egyik és másik adat mellett a történetről.

A római feliratos emlékek a negyedik század vége felé maradtak el. E római emlékek közül a legutolsó Valentian uralkodása idejéből való, egy téglá a muzeumban, mely Frigerius főkörmányzóráról tesz említést; továbbá egy Bonnia által említtet fölirat Esztergom tájáról, mely érdemtésekről szö. Már ezek után a rómaiak nyomát a történeti eseményekből kell kutanni. Salomon idézi Americium Marcellusnak 364-ből eredő leírását Pannonia helyzetéről, a kegyetlen Valentian alatt, ki noha maga is pannoniai születésű volt, zsarnok uralkodásával haragra kényszerítette a guadokat és szarmatákat; aztán megkezdte ellenöl az iró háborút, maga is Aquincumbra jött. E vadhadjárat alatt sok pusztulás érte Pannoniát. Teli háulszállásra a császár Sabariába (Szombathely) készült vonulat. Ugyane télen (364) Aquincumban guatetés vetett véget életének. Aquincum akkori fontosságára és nagyvárosi jellegére, hogy 365-ben ott kiáltották ki császárrá az elhunytak nagy öcsét, II. Valentian. E ténnyől az látszik, hogy Aquincum így ünneplésre méltó volt, mint Sabaria, vagy Breguntium. Ez aztán az utolsó ad Aquincumról. A következők már ketécsék és ellenörzést igényelnek.

A nagy népvándorlás első hullámcsapásai 376-ban érínk Pannoniát; már 378-ban a hunok is dúlnak. Mi történt ezalatt Pannoniában vagy Aquincumban, azt a nagy Theodosius idejéből fennmaradt adatok csak homályosan sejtetik. Pannonia rovid ideig nem tartozott Rómához, azán ismét: Róma adta kerit. Theodosius hállá után, 395-ben megkezdődik a római birodalom darabos és ugy laszik, hogy vidékünk nem maradt nyugton. A pannoni eredeti Hieronymus egyházi atya, ki akkor Palesztinában lakott, szomorú képet fest szülőföldről, de e rajzban 20 év szenvedéseire reflektál keserves elegia. Tíz évvel később, 406-ból kell levelemből meg retentesebbekün tüneti föl Pannonia, Thracia és Illiria helyzetét, s azt mondja, hogy még a halak és madarak is kipusztultak. Van e sötét rajznak némi alapja, mert 370-ben nagy pestis pusztult; de Hieronymus úgy tudott, azt ellenőrtés adatok mutatják. Nagy valószínűség szerint 401–410 Pannonia megszánt Rómát lenni. Alarich sorogéjártuk itt akkor. De ime épen ebből az időből fennmaradt az állami szemadmis, a Notitia Dignitatum, s abban ki van mutatva, hogy Pannoniában római sereg volt. Ebben az esetben Alarich serege ennek a hála megett setált el egész nyugatán. Maga Aquincum 10-ik tájajra a népvándorlás első árszát kiállotta.

Salomon ezután Attila korát ismertette. Attila emlékvöl nagyon össe van forrá ó Buda. Csak-hogy semmi, de semmi nyoma annak, hogy Attila székvárosa itt lett volna, hogy a Buda elnevezés Attila öceséről valót, Priscus leírásából, ki 448-ban látogatta meg Attilát főhadiszállásán, nem ismerhetjük Buda környékét, hanem Salomon Szeged vidékét sejtí ama is nélkülü tájban, melyet Priscus említe. Aquincum ellenálle-e a hunoknak — ez sem bizonyos. Attila 453-ban történt halála után még Aquincum állt. Sidonius Apollinariás költi, ki déli Galliában élt, 458-ban énekel arról a Pannoniáról, melyben Acingus, a hös város áll s valami fontos hadieseményre czódo, mely itt történt, a mely akkor oly ismert volt, hogy bövebb magyarázatra sem szorul. Tehát a hunok sem képeztek meg a legördül függöny Aquincumra.

Aquincum nem számitatva dicsőségöl, hogy a hódító hunn király rendeltatija benne volt. A Buda név a miyen kétségek, hogy Bled-étől jött volna (mert Priscus hítelés, hogy valamint Attilát nem hívták Etelenek, úgy Bledet sem Budának) ép oly bizonyos, hogy Attila hállá után még Aquincum

